

Kotimainen bioenergia on kilpailukykyinen mahdollisuus – terveisiä Bioenergiapäivästä Tampereelta

5.11.2024

DigiBiogasHubs-hanke osallistui 21.10.2024 Bioenergiapäivään Tampereella. Tapahtuma tarjosi laajan katsauksen bioenergian kentältä tilannekuvasta tulevaisuuteen. DigiBiogasHubs-hankkeen osalta mielenkiinnon herättivät erityisesti puheenvuorot biokaasun käytöstä raskaassa liikenteessä, energiahuoltovarmuudesta ja poliittisesta toimintaympäristöstä, joita käsitellään tässä kirjoituksessa seuraavaksi.

Biokaasun käyttö raskaassa liikenteessä

Itä-Suomen yliopiston Kalle Kärhä esitteli aihetta esityksessään Biokaasu raskaissa kuljetuksissa – kokemuksia seurantatutkimuksista. Metsähallitus ja Itä-Suomen yliopisto käynnistivät LBG-puutavara-autoyhdistelmän seurantatutkimuksen yhdessä yrittäjän kanssa loppuvuonna 2022. Seurantatutkimuksessa vertailtiin LBG-autoa dieselyksikköön. Oli mielenkiintoista kuulla konkreettisia tuloksia vertailusta.

Tutkimuksen mukaan energiakulutus oli biokaasuautossa korkeampi, mutta päästöt matalammat verrattuna dieselyksikköön. Raskaan liikenteen vielä harvahko LBG-tankkausverkosto rajoittaa käyttömahdollisuuksia ja nykyisellään nesteytetyn biokaasun käyttö vaatii suunnittelutyötä liikenteessä tankkauspaikkojen mukaan.

Kärhän mukaan kysynnän kasvaessa tullee myös enemmän tarjontaa tankkauspaikkojen suhteen. Seurantatutkimuksen mukaan nesteytetty biokaasu eli LBG tullee olemaan merkittävässä roolissa raskaissa kuljetuksissa. Myös toimintavarmuus on hänen mukaansa hyvä.

Myös Gasumin Jussi Vainikka viittasi tankkausmahdollisuuksiin, jotka ovat biokaasun kilpailukyvyn kannalta keskeinen asia.

Vainikka käsitteli biokaasun käyttöä raskaassa liikenteessä kilpailukyvyn näkökulmasta. Vainikka oli samoilla linjoilla Kärhän kanssa. Biokaasu ja uusiutuvat kaasut ovat kilpailukykyisiä, kun tarkastellaan päästöjä ja kustannustehokkuutta. Myös elinkaaripäästöjen osalta uusiutuvat kaasut pärjäävät kokonaistarkastelussa hyvin. Vainikan mukaan uusiutuvilla kaasuilla voidaan toteuttaa kiinnostavia kilpailukykyisiä arvoketjuja.

Energiahuoltovarmuus ja poliittinen toimintaympäristö

Tämä osio perustuu Bioenergiapäivän teemoihin Poliittinen toimintaympäristö ja Energiahuoltovarmuus Suomessa. Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayahin valtiosihteeri Päivi Nerg toi puheenvuorossaan esiin, miten bioenergia nähdään nykyisin mahdollisuutena EU:ssa, toisin kuin vielä viisi vuotta sitten. Suomen kannalta on hyvä, että bioenergian merkitys tunnistetaan EU-tasolla. Käytämme EU:n jäsenmaista bioenergiaa suhteessa toiseksi eniten Latvian jälkeen, kuten Juha Räsänen, Bioenergia ry:n hallituksen puheenjohtaja puheenvuorossaan mainitsi.

Bioenergialla on uusiutuvuuden, kiertotalouden ja korkean kotimaisuusasteen ansiosta tärkeä osa huoltovarmuudessa ja energiajärjestelmässä. Huoltovarmuuskeskuksen Juha Walliuksen puheenvuoron mukaan vety ja sähköistyminen haastavat bioenergian roolia, mutta huoltovarmuutta ajatellen kaikkia näitä tarvitaan, sillä monipuolisuus on huoltovarmuutta. Vain yhden elementin varassa oleva energiajärjestelmä on haavoittuvainen.

Erityisen ilahduttavaa oli, kun Wallius mainitsi TKI-toiminnan tärkeyden osana huoltovarmuutta. Tutkimus, kehittäminen ja innovaatiot edistävät uusien teknologioiden käyttöä energia-alalla.

SeAMKin TKI-toiminnassa tunnistettu bioenergian rooli

Jatkossa on tärkeää seurata bioenergian kehitystä ja osallistua siihen itse. Bioenergian monimuotoisuus ja sen potentiaali on tunnistettu SeAMKin TKI-toiminnassa. Esimerkiksi saatavilla olevien biomassojen hyödyntämiseen ja biokaasumarkkinoiden edistämiseen on meneillään Vaasan yliopiston, Centria-ammattikorkeakoulun ja SeAMKin yhteinen DigiBiogasHubs -hanke, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Hankkeen ytimessä on biokaasutoimijoiden digitaalisen verkkoalustan kehittäminen, joka mahdollistaa yhteistyön biokaasutoimijoiden kesken.

Biokaasulla on tärkeä rooli päästöjen vähentämisessä ja päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Etelä-Pohjanmaalla on ruokamaakuntana paljon biomassapotentiaalia biokaasun tuotantoon hyödynnettäväksi, joten meillä on vahva mahdollisuus olla biokaasutuotannon edelläkävijä. Sen lisäksi, että biokaasun voi tuoda kriisitilanteeseen oman apunsa, on sen aluetaloudellinen vaikutus myös tärkeää tunnistaa. Paikalliset energialähteet ovat tärkeitä epävarmassa maailmantilanteessa.

Kuten kaikkeen, myös biokaasuun liittyy omat haasteensa, usein taloudelliseen puoleen ja infrastruktuurin tehokkaaseen käyttöön liittyen. Haasteiden ratkaiseminen vaatii laajaa yhteistyötä toimijoiden kesken.

Tämä kirjoitus on tuotettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa DigiBiogasHubs – Digitaaliset alustat joustavan ja skaalautuvan biokaasutoiminnan mahdollistajina -hanketta.

Sanna Hietamäki
Projektipäällikkö
SeAMK

Tutustu hankkeeseen.

Lähteet

Kärhä, K. (21.10.2024). *Biokaasu raskaissa kuljetuksissa – kokemuksia seurantatutkimuksista.* [seminaariesitys]. Bioenergiapäivä, Tampere.

Vainikka, J. (21.10.2024). *BIOENERGIAPÄIVÄ 2024, Session3: Kilpailukyky ja bioenerfia "Kilpailukykyä raskaassa liikenteessä kaasuilla*. [seminaariesitys]. Bioenergiapäivä, Tampere.

Räsänen, J. (21.10.2024). *Alkusanat.* [seminaaripuhe]. Bioenergiapäivä, Tampere.

Wallius, J. (21.10.2024). *Energiahuoltovarmuuden lähitulevaisuus*. [seminaariesitys]. Bioenergiapäivä, Tampere.

Nerg, P. (21.10.2024). *Valtiovallan tervehdys*. [seminaaripuhe]. Bioenergiapäivä, Tampere.